

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 10 grudnia 2009 r.

**Pan
Prof. dr hab. inż. Mirosław Luft
Rektor
Politechniki Radomskiej
im. Kazimierza Pułaskiego**

LWA-410-44-06/2009
P/09/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Politechnice Radomskiej im. Kazimierza Pułaskiego w Radomiu, zwanej dalej „Politechniką” lub „Uczelnią”, kontrolę w zakresie prawidłowości przygotowania kadry pedagogicznej do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach w latach akademickich 2007/2008 i 2008/2009.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole podpisanym 27 listopada 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Politechniki w zakresie prawidłowości przygotowania kadry pedagogicznej do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach, mimo stwierdzonych nieprawidłowości dotyczących braku właściwej organizacji i nadzoru nad przebiegiem praktyk pedagogicznych.

1. NIK ocenia pozytywnie przestrzeganie przez Uczelnię warunków i trybu rekrutacji, określonych w art. 169 ust. 1, 3 i 4 *ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym*². Uchwały Senatu Politechniki dotyczące rekrutacji były podejmowane i podawane do publicznej wiadomości w terminie określonym w art. 169 ust. 2 *ustawy* (tj. do 31 maja roku poprzedzającego rok akademicki, którego uchwała dotyczy), a następnie przesyłane ministrowi właściwemu do spraw szkolnictwa wyższego. Senat określił również - zgodnie z art. 169

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz. U. Nr 164, poz. 1365 ze zm.

ust. 6 ww. ustawy - szczegółowe zasady przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad przedmiotowych stopnia centralnego.

Wydział Nauczycielski Politechniki, w ramach którego funkcjonuje Katedra Wychowania Fizycznego, spełniał „minimum kadrowe”, określone w przepisach *rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia*³. Wydział spełniał również warunek określony w § 11 pkt 10) ww. *rozporządzenia*, dotyczący stosunku liczby nauczycieli zaliczonych do „minimum kadrowego”, do liczby studentów uczących się na danym kierunku (tj. 1:80). W badanym okresie relacja ta kształtowała się następująco: 1:56 oraz 1:49.

2. Kształcenie studentów w zakresie specjalności nauczycielskiej było zgodne ze standardami określonymi w *rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli*⁴ oraz *załączniku Nr 113 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 lipca 2007 r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz poziomów kształcenia, a także trybu tworzenia i warunków jakie musi spełniać uczelnia, by prowadzić studia międzykierunkowe oraz makrokierunki*⁵.

Programy i plany studiów na kierunku wychowanie fizyczne uwzględniały treści standardów kształcenia określone w ww. rozporządzeniach. Ustalona liczba godzin zajęć przedmiotów podstawowych i kierunkowych przekraczała minima określone w tych rozporządzeniach.

Ogólna liczba zajęć na studiach stacjonarnych pierwszego stopnia, na kierunku wychowanie fizyczne, według programu obowiązującego studentów rozpoczynających naukę w roku akademickim 2007/2008, wynosiła 1 985 godzin, natomiast według programu obowiązującego studentów rozpoczynających naukę w roku akademickim 2008/2009 – 2 030 godzin. Zgodnie z *załącznikiem Nr 113 do rozporządzenia z dnia 12 lipca 2007 r.*, dla studiów pierwszego stopnia, liczba godzin zajęć nie powinna być mniejsza niż 1 900 godzin zajęć dydaktycznych. Na ćwiczenia i seminaria przeznaczono odpowiednio: 69,6% i 69,5% godzin zajęć, tym samym przekroczone zapisane w ww. *załączniku do rozporządzenia* 60% minimum.

Liczba godzin zajęć przewidziana dla osób rozpoczynających studia niestacjonarne, która w latach objętych kontrolą NIK wynosiła 1 475 i 1 514 godzin, zgodnie z § 3 ust. 3 *rozporządzenia z dnia 12 lipca 2007 r.*, przekraczała 60% minimalnego wymiaru godzin dla studiów stacjonarnych (tj. 1 140 godzin). Na ćwiczenia i seminaria przeznaczono odpowiednio 68,4% i 68,5% ustalonego wymiaru godzin ogółem, spełniając tym samym wymóg określony w ww. *rozporządzeniu*.

3. W latach akademickich objętych kontrolą, Uczelnia przygotowywała przyszłych nauczycieli wychowania fizycznego do prowadzenia zajęć ruchowych z uczniami szkół podstawowych i gimnazjów.

Analiza programów kształcenia dla poszczególnych przedmiotów realizowanych w trakcie studiów wskazuje, iż zawierały one wiadomości odnoszące się do specyfiki zajęć z wychowania fizycznego dzieci z klas I-III szkoły podstawowej. Dotyczy to np. zajęć z pedagogiki, psychologii, metodyki wychowania fizycznego, zabaw i gier ruchowych, antropomotoryki, teorii wychowania fizycznego, ćwiczeń kompensacyjno-korekcyjnych, gimnastyki, edukacji zdrowotnej, biologicznych podstaw rozwoju człowieka, antropologii, fizjologii, anatomii,

³ Dz. U. Nr 144, poz. 1048 ze zm.

⁴ Dz. U. Nr 207, poz. 2110

rytmiki i tańca. Ponadto Uczelnia przygotowywała wszystkich absolwentów do prowadzenia zajęć z gimnastyki korekcyjno – kompensacyjnej.

NIK zwraca uwagę na konieczność uwzględnienia aspektu praktycznego w toku kształcenia. Według anonimowej ankiety przeprowadzonej wśród 67 studentów III roku, 55 z nich (tj. 82,1%) stwierdziło, iż zajęcia teoretyczne i praktyczne przygotowały ich do pracy w klasach I-III szkoły podstawowej. Jednakże 30 osób, tj. 44,7% ankietowanych, nie potwierdziło faktu prowadzenia zajęć w klasach I-III w ramach praktyk studenckich w szkole podstawowej.

4. NIK stwierdziła nieprawidłowości dotyczące właściwej organizacji i nadzoru nad przebiegiem praktyk pedagogicznych, a w szczególności:

- nieuwzględnienie w programach praktyk pedagogicznych studentów zajęć w klasach I-III szkoły podstawowej, podczas gdy w *załączniku do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r.* określono, że praktyki pedagogiczne prowadzone są w różnych typach szkół i placówek, a obowiązkowo w tych, do pracy w których absolwent studiów uzyskuje kwalifikacje,
- nieokreślenie w porozumieniach zawieranych ze szkołami w sprawie odbywania praktyk studenckich, wymogów związanych z kwalifikacjami i kompetencjami nauczycieli – opiekunami praktyk,
- brak należytego nadzoru nad przebiegiem praktyk ze strony opiekunów akademickich pomimo, iż Dziekan Wydziału Nauczycielskiego zobowiązał⁶ opiekunów akademickich do „wrywkowych kontroli odbywania praktyk przez studentów w szkołach”; w okresie objętym kontrolą praktyki odbywało 619 studentów, w tym samym czasie udokumentowano przeprowadzenie tylko 6 hospitacji zajęć praktycznych,
- brak systematycznych kontaktów Politechniki ze szkołami i placówkami, w których studenci odbywają praktyki pedagogiczne, wymaganych na podstawie powołanego wyżej *załącznika do rozporządzenia z dnia 7 września 2004 r.*

Ustalono, że w czasie trwania kontroli NIK, Prorektor ds. dydaktycznych Politechniki podjął działania polegające m.in. na:

- ✓ zmianie i uszczegółowieniu programu praktyk pedagogicznych (określono liczbę godzin, którą student odbędzie w klasach I-III w ramach obowiązujących 50 godzin praktyki ciągłej, wskazano na potrzebę ustalenia z wyznaczonym opiekunem harmonogramu zajęć i na wzmożenie częstotliwości i zakresu hospitacji przebiegu praktyk),
- ✓ wprowadzeniu do tekstu porozumienia w sprawie praktyk zapisu dotyczącego kwalifikacji opiekuna praktyk.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Egzekwowanie od nauczycieli akademickich (opiekunów praktyk) przestrzegania obowiązku nadzoru nad przebiegiem praktyk.

⁵ Dz. U. Nr 164, poz. 1166 ze zm.

⁶ Pismem z 1 października 2006 r.

2. Zapewnienie odbywania praktyk studenckich w tych typach szkół, które będą zatrudniały absolwentów Uczelni, w szczególności w klasach I – III szkoły podstawowej, zgodnie ze zmienionym programem praktyk.
2. Utrzymywanie przez Politechnikę systematycznych kontaktów ze szkołami i placówkami, w których jej studenci odbywają praktyki pedagogiczne.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Rektora o przedstawienie, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Rozdzielnik:

1. Adresat.
2. Dep. Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego NIK
3. a/a.